NN 50/2020 (24.4.2020.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pri odobalnom istraživanju i eksploataciji ugljikovodika

HRVATSKI SABOR

1015

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SIGURNOSTI PRI ODOBALNOM ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI UGLJIKOVODIKA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pri odobalnom istraživanju i eksploataciji ugljikovodika, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 17. travnja 2020.

Klasa: 011-01/20-01/64
Urbroj: 71-06-01/1-20-2
Zagreb, 21. travnja 2020.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SIGURNOSTI PRI ODOBALNOM ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI UGLJIKOVODIKA

Članak 1.

U Zakonu o sigurnosti pri odobalnom istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (»Narodne novine«, br. 78/15.) u članku 3. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Na pitanja izdavanja dozvola za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika te sklapanja ugovora, izrade i provjere naftno-rudarskih projekata, građenja i uporabe naftno-rudarskih objekata i postrojenja, mjera sigurnosti i zaštite, sanacije prostora, naknade štete, osiguranja, stručne spreme za obavljanje određenih poslova u naftnom rudarstvu i drugih pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom i propisima koji se donose na temelju ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe propisa kojim se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika.«.

U stavku 2. riječi: »kojima je uređena« zamjenjuju se riječima: »kojima se uređuje«.

Članak 2.

Članak 4. mijenja se i glasi:

»Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *Agencija* je pravna osoba s javnim ovlastima nadležna za praćenje djelatnosti istraživanja i eksploatacije ugljikovodika, geotermalnih voda, skladištenja prirodnog plina i trajnog zbrinjavanja ugljikova dioksida, a koja obavlja poslove u okviru djelokruga i nadležnosti određenih propisom kojim se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika, ili drugo tijelo ili pravna osoba koja je njezin pravni sljednik ili je preuzela njezine poslove iz nadležnosti tog propisa

2. *bitna promjena* je, u slučaju izvješća o velikim opasnostima, promjena osnovnih postavki temeljem kojih je prihvaćeno izvorno izvješće, uključujući među ostalim fizičke izmjene, dostupnost novih spoznaja ili tehnologije, promjena u operativnom upravljanju i zamjena jednog odobalnog objekta drugim odobalnim objektom, odnosno u slučaju obavijesti o radovima na bušotini ili obavijesti o kombiniranim operacijama, promjena osnovnih postavki temeljem kojih je Koordinacija dala suglasnost za početak radova u bušotini ili kombiniranih operacija, uključujući među ostalim fizičke izmjene, dostupnost novih spoznaja ili tehnologije, promjena u operativnom upravljanju i zamjena jednog odobalnog objekta drugim odobalnim objektom

3. *disperzanti* su kemijska sredstva za raspršivanje i/ili uklanjanje uljnih onečišćenja s površine mora s valjanom dozvolom za uporabu

4. *dozvola* je dozvola za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika izdana sukladno propisu kojim se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika

5. *elementi kritični za sigurnost, okoliš i prirodu* su dijelovi odobalnih objekata, uključujući računalne programe, čija je svrha spriječiti ili ograničiti posljedice velike nesreće, a čiji bi kvar mogao uzrokovati ili znatno pridonijeti velikoj nesreći

6. *eksploatacija ugljikovodika* je eksploatacija ugljikovodika u skladu s propisom kojim se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika

7. *eksploatacijski objekt* je odobalni objekt koji se koristi za eksploataciju ugljikovodika

8. *energetski inspektor* je inspektor za područje elektroenergetike, naftnog rudarstva, toplinarstva i plinarstva

9. *industrija* su pravne osobe koje izravno sudjeluju u odobalnom istraživanju i eksploataciji ugljikovodika ili čije su aktivnosti usko povezane s istim

10. *investitor* je jedan ili više naftno-rudarskih gospodarskih subjekata koji su dobili dozvolu za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika izdanu sukladno propisu kojim se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika

11. *istraživanje ugljikovodika* je istraživanje ugljikovodika u skladu s propisom kojim se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika

12. *iznenadni događaj* je neželjeni, nenamjerni ili neočekivani događaj, ili slijed takvih događaja, koji ima za posljedicu situaciju koja može završiti velikom nesrećom

13. *izvođač* je bilo koji subjekt s kojim operator ili vlasnik sklopi ugovor za izvođenje određenih radova u odobalnom istraživanju i eksploataciji ugljikovodika

14. *javnost i zainteresirana javnost* je jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba, njihove skupine, udruge i organizacije, u skladu s propisom kojim se uređuje zaštita okoliša

15. *kombinirane operacije* su operacije koje podrazumijevaju obavljanje radova na dva ili više odobalnih objekata tijekom izvođenja radova, gdje je obavljanje radova na jednom objektu nužno povezano s drugim objektom ili drugim objektima, koje stoga imaju bitan učinak na rizike za sigurnost osoba ili zaštitu okoliša na nekom od objekata ili na svim objektima uključenim u takve radove

16. *Koordinacija za sigurnost pri odobalnom istraživanju i eksploataciji ugljikovodika* je nadležno tijelo imenovano u skladu s ovim Zakonom (u daljnjem tekstu: Koordinacija)

17. *Ministarstvo* je ministarstvo nadležno za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika

18. *MRCC* je nacionalna središnjica za usklađivanje traganja i spašavanja na moru u Rijeci u skladu s propisom donesenim na temelju odredbi propisa kojima se uređuje zaštita okoliša i propisa kojima se uređuje pomorstvo

19. *naftno-rudarski gospodarski subjekt* je jedna ili više pravnih osoba sa sjedištem ili podružnicom u Republici Hrvatskoj registrirana kod nadležnog tijela za djelatnost istraživanja i eksploataciju ugljikovodika, kao i pravna osoba sa sjedištem u drugim državama registrirana za djelatnost istraživanja i eksploatacije ugljikovodika kod nadležnog tijela države u kojoj je sjedište pravne osobe

20. *neeksploatacijski objekt* je odobalni objekt koji se ne koristi za eksploataciju ugljikovodika

21. *neovisna verifikacija* je neovisna procjena elemenata kritičnih za sigurnost, okoliš i prirodu te potvrda valjanosti pisanih izjava, izvješća i ostale dokumentacije koju je izradio operator ili vlasnik

22. *odobalni objekt* je stacionaran, nepomičan ili pomičan naftno-rudarski objekt i postrojenje ili kombinacija naftno-rudarskih objekata i postrojenja koji su trajno međusobno povezani mostovima ili drugim strukturama, a koriste se za odobalno istraživanje i eksploataciju ugljikovodika ili u vezi s tim djelatnostima. Objekti uključuju pomične odobalne jedinice za bušenje samo kada su stacionirane u odobalnim vodama radi bušenja, eksploatacije ili drugih aktivnosti povezanih s odobalnim istraživanjem i eksploatacijom ugljikovodika

23. *odobalno istraživanje i eksploatacija ugljikovodika* su sve aktivnosti u svezi s istraživanjem i eksploatacijom ugljikovodika, uključujući njihovo planiranje, projektiranje, izgradnju, rad i uklanjanje/sanaciju, ali isključujući transport ugljikovodika magistralnim cjevovodom ili plovnim objektom (u daljnjem tekstu: odobalni radovi)

24. *operator* je naftno-rudarski gospodarski subjekt kojeg imenuje investitor, a odobrava tijelo koje izdaje dozvole za odobalno istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, a koji izvršava naftno-rudarske radove u ime investitora, uključujući, ali ne isključivo planiranje i izvođenje radova na bušotini ili upravljanje i nadzor nad funkcijama eksploatacijskog objekta

25. *Plan intervencija odobalnog objekta* je plan koji izrađuje operator ili vlasnik u skladu s odredbama ovoga Zakona, a odnosi se na mjere za sprečavanje širenja, odnosno za ograničavanje posljedica velike nesreće povezane s odobalnim radovima

26. *Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora* je lokalni, nacionalni ili regionalni plan za sprečavanje širenja, odnosno ograničavanje posljedica velike nesreće povezane s odobalnim radovima (u daljnjem tekstu: Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora). Navedeni planovi u Republici Hrvatskoj u smislu ovoga Zakona predstavljaju:

a) za lokalnu/županijsku razinu županijski Plan intervencija u skladu s propisom donesenim na temelju odredbi propisa kojima se uređuje zaštita okoliša i propisa kojima se uređuje pomorstvo

b) za nacionalnu razinu Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora u skladu s propisom donesenim na temelju odredbi propisa kojima se uređuje zaštita okoliša i propisa kojima se uređuje pomorstvo i ovoga Zakona

c) za regionalnu razinu Sporazum o Subregionalnom planu intervencija za sprečavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera (»Narodne novine« – Međunarodni ugovori, br. 7/08.); (u daljnjem tekstu: Subregionalni plan) i drugi međunarodni ugovori kojima se uređuje suradnja kod intervencija za sprečavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera

27. *podnositelj zahtjeva* je ponuditelj koji je predao ponudu na nadmetanju za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, u skladu s propisom kojim se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika

28. *područje koje je obuhvaćeno dozvolom* je istražni prostor ili eksploatacijsko polje ugljikovodika u skladu s propisom kojim se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika

29. *povezana infrastruktura* je bušotina s pripadajućom opremom, bilo koji dio odobalnog objekta ili bilo koji dio priključnih vodova unutar ili izvan sigurnosne zone odobalnog objekta

30. *prihvaćanje izvješća o velikim opasnostima* je pisana potvrda Koordinacije operatoru ili vlasniku da izvješće, ako se provede kako je u njemu određeno, zadovoljava zahtjeve ovoga Zakona

31. *prihvatljiv rizik* je veličina rizika kod kojeg bi vrijeme, trošak ili napor uloženi u njegovo smanjivanje bili uvelike nerazmjerni koristima od takvog smanjivanja rizika. Pri procjeni jesu li vrijeme, troškovi ili napori uvelike nerazmjerni koristima od daljnjeg smanjivanja rizika mora se voditi računa o razinama rizika iz najbolje prakse koje su kompatibilne s operatorom ili vlasnikom

32. *prikladan* je pravi ili u potpunosti primjeren, uključujući i koji vodi računa o razmjernom naporu i trošku, za neki zahtjev ili situaciju, utemeljen na objektivnim dokazima i dokazan analizom, usporedbom s primjerenim normama ili drugim rješenjima koje u usporedivim situacijama koriste druga tijela ili se koriste u drugoj industriji

33. *radovi na bušotini* su svi radovi koji se odnose na bušotinu, a koji bi mogli imati za posljedicu ispuštanje materijala koje može dovesti do velike nesreće, uključujući radove izrade bušotine, sva ispitivanja u bušotini, stimulacijske radove, remontne radove, popravak ili preinake na bušotini, prestanak rada bušotine i trajno napuštanje bušotine

34. *rizik* je veličina koja se mjeri vjerojatnošću pojavljivanja događaja i potencijalom štete koji taj događaj može uzrokovati

35. *sigurnosna zona* je područje do 500 metara udaljeno od svake točke vanjskog ruba odobalnog objekta

36. *stožer* je tijelo odgovorno za provedbu postupaka i mjera predviđanja, sprječavanja, ograničavanja, spremnosti za i reagiranja po Planu intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora i Subregionalnom planu intervencija za sprječavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjera (u daljnjem tekstu: Stožer)

37. *subjekt* je bilo koja fizička ili pravna osoba ili bilo koja skupina takvih osoba

38. *javnopravno tijelo* je državno tijelo, tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima koje obavlja djelatnosti u vezi s predmetom ovoga Zakona

39. *tripartitno savjetovanje* je formalni dogovor kojim se omogućuje dijalog i suradnja između Koordinacije, operatora ili vlasnika te predstavnika radnika

40. *učinkovitost odgovora na nekontrolirano ispuštanje nafte* je učinkovitost sustava za odgovor prilikom nekontroliranog ispuštanje nafte, koja se temelji na analizi učestalosti, trajanja i trenutka pojave uvjeta u okolišu koji bi sprečavali odgovor. Procjena učinkovitosti odgovora na nekontrolirano ispuštanje nafte izražava se kao postotak vremena u kojem takvi uvjeti nisu prisutni i mora uključivati opis operativnih ograničenja koja se zbog te procjene postavljaju objektima

41. *velika nesreća* u odnosu na odobalni objekt ili povezanu infrastrukturu je:

a) događaj koji uključuje eksploziju, požar, gubitak kontrole nad bušotinom ili nekontrolirano ispuštanje ugljikovodika ili opasnih tvari, a pritom uzrokuje gubitak života ili ozbiljne ozljede kod osoba ili postoji vjerojatnost uzrokovanja gubitka života ili ozbiljnih ozljeda

b) događaj koji uzrokuje znatno oštećenje odobalnog objekta ili povezane infrastrukture, a pritom uzrokuje gubitak života ili ozbiljne ozljede kod osoba ili postoji vjerojatnost uzrokovanja gubitka života ili ozbiljnih ozljeda

c) bilo koji drugi događaj koji dovede do gubitka najmanje jednog života ili ozljede kod pet ili više osoba istodobno koje se nalaze na odobalnom objektu u kojem se pojavi izvor opasnosti ili koje sudjeluju u odobalnim radovima u vezi s odobalnim objektom ili povezanom infrastrukturom

d) velik okolišni događaj koji može nastati kao posljedica događaja iz podtočaka a), b) i c) ove točke

Za potrebe određivanja je li neki događaj velika nesreća u smislu podtočaka a) do d) ove točke, s odobalnim objektom na kojem nema stalne posade postupa se kao da na njemu ima posade.

42. *velika opasnost* je situacija koja može završiti velikom nesrećom

43. *veliki okolišni događaj* je onaj koji uzrokuje ili će vjerojatno uzrokovati bitan nepovoljan, odnosno negativan utjecaj na okoliš u skladu s propisima iz područja zaštite okoliša

44. *vlasnik* je naftno-rudarski gospodarski subjekt koji je odgovoran za neeksploatacijski objekt te se upotrebljava isključivo za potrebe ovoga Zakona.«.

Članak 3.

Članak 5. mijenja se i glasi:

»(1) Operator ili vlasnik dužan je osigurati poduzimanje svih prikladnih i propisanih mjera, sukladno ovom Zakonu, glede odobalnih radova kako bi se spriječile velike nesreće.

(2) Operatora ili vlasnika od njegovih dužnosti sukladno ovom Zakonu ne oslobađa činjenica da su radnje ili propuste koji su doveli do velikih nesreća ili pridonijeli velikim nesrećama izveli izvođači.

(3) Investitor je financijski odgovoran za sprečavanje i sanaciju štete u okolišu i prirodi prouzročenu odobalnim radovima.

(4) Investitor je za vrijeme trajanja dozvole obvezan ugovoriti i posjedovati važeće odgovarajuće police osiguranja u skladu s propisom kojim se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika.

(5) U slučaju velike nesreće operator ili vlasnik dužan je poduzeti sve prikladne i propisane mjere, sukladno ovom Zakonu, kako bi ograničio njihove posljedice za zdravlje ljudi, okoliš, prirodu i gospodarsku uporabu mora.

(6) Operator ili vlasnik dužan je osigurati obavljanje odobalnih radova na temelju sustavnog upravljanja rizikom kako bi preostali rizici od velikih nesreća za zdravlje ljudi, okoliš, prirodu, gospodarsku uporabu mora i odobalne objekte bili prihvatljivi.«.

Članak 4.

Članak 6. mijenja se i glasi:

»(1) Tijekom postupka nadmetanja za izdavanje dozvole mora se utvrditi sposobnost podnositelja zahtjeva za ispunjavanjem zahtjeva propisanih ovim Zakonom, propisom kojim se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika i uvjeta propisanih relevantnim odredbama prava Europske unije.

(2) Investitor može u cijelosti ili djelomično prenijeti prava i obveze iz dozvole samo na naftno-rudarski gospodarski subjekt koji ispunjava sve uvjete iz ovoga Zakona, propisa kojim se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika i uvjeta propisanih odgovarajućim odredbama prava Europske unije.

(3) Prilikom ocjene tehničke i financijske sposobnosti podnositelja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka ili naftno-rudarskoga gospodarskog subjekta iz stavka 2. ovoga članka mora se voditi računa o:

a) rizicima, opasnostima i drugim bitnim informacijama koje se odnose na područje obuhvaćeno dozvolom, uključujući, prema potrebi, trošak propadanja morskog okoliša sukladno propisima kojima se uređuje zaštita okoliša

b) rizicima, opasnostima i drugim bitnim informacijama koje se odnose na okolišno osjetljiv morski i obalni okoliš, a posebno ekosustave koji imaju važnu ulogu u ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbu na njih, kao što su slane močvare i morsko dno obraslo morskom travom, zaštićena morska područja koja su Europska unija ili države članice dogovorile u okviru svih međunarodnih i regionalnih sporazuma čije su potpisnice, kao što su posebna područja očuvanja u skladu s propisima o zaštiti prirode, te područja ekološke mreže Natura 2000, uključujući i zaštićena područja u skladu s propisima o zaštiti prirode

c) konkretnoj fazi odobalnih radova

d) financijskoj sposobnosti podnositelja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka ili naftno-rudarskoga gospodarskog subjekta iz stavka 2. ovoga članka za pokrivanje odgovornosti koje bi mogle proizići iz odobalnih radova, uključujući osiguranje i odgovornost za svu štetu sukladno propisima kojima se uređuju obvezni odnosi

e) financijskoj sposobnosti podnositelja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka ili naftno-rudarskoga gospodarskog subjekta iz stavka 2. ovoga članka za trenutačno pokretanje i neometan tijek svih potrebnih mjera za učinkovit odgovor na iznenadni događaj i sanaciju

f) dostupnim informacijama o učinkovitosti podnositelja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka ili naftno-rudarskoga gospodarskog subjekta iz stavka 2. ovoga članka glede sigurnosti ljudi, zaštite okoliša i prirode, uključujući odobalne radove u odnosu na velike nesreće.

(4) Podnositelju zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka ne može se izdati dozvola, odnosno na naftno-rudarski gospodarski subjekt iz stavka 2. ovoga članka ne može se u cijelosti ili djelomično prenijeti prava i obveze iz dozvole ako ne ispunjava sve uvjete iz ovoga Zakona i uvjete propisane odgovarajućim odredbama prava Europske unije.

(5) Prije izdavanja ili prenošenja dozvole, tijelo koje izdaje dozvole može se savjetovati s Koordinacijom.«.

Članak 5.

U članku 7. stavku 1. riječi: »rano i učinkovito« zamjenjuju se riječju: »pravodobno«.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) U slučaju kada nije obavljeno savjetovanje s javnosti i zainteresiranom javnosti u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, Ministarstvo osigurava sljedeće mjere:

a) u slučaju kada se planira dopustiti bušenje istražne bušotine s neeksploatacijskog objekta, javnost i zainteresirana javnost se obavješćuje u roku od najmanje 90 dana prije početka bušenja istražne bušotine s neeksploatacijskog objekta, javnim objavama ili drugim primjerenim sredstvima kao što su elektronički mediji

b) utvrđuje se zainteresirana javnost, uključujući javnost na koju utječe ili bi mogla utjecati ili koju bi mogla interesirati odluka o radovima iz stavka 1. ovoga članka

c) na raspolaganje javnosti i zainteresiranoj javnosti stavljaju se relevantne informacije o planiranim radovima uključujući i informacije o pravu sudjelovanja u odlučivanju te o načinu upućivanja primjedbi i pitanja

d) javnost i zainteresirana javnost ima pravo izraziti primjedbe i mišljenja prije donošenja odluke o početku bušenja istražne bušotine s neeksploatacijskog objekta

e) prilikom donošenja odluke o početku bušenja istražne bušotine s neeksploatacijskog objekta uzimaju se u obzir rezultati sudjelovanja javnosti i zainteresirane javnosti

f) Ministarstvo, u roku od najmanje 30 dana prije početka bušenja istražne bušotine s neeksploatacijskog objekta, a nakon što prouči njihove primjedbe i mišljenja, obavješćuje javnost i zainteresiranu javnost o donesenim odlukama te razlozima i razmatranjima na kojima se te odluke temelje, uključujući informacije o procesu sudjelovanja javnosti i zainteresirane javnosti.«.

Članak 6.

Članak 8. mijenja se i glasi:

»(1) Odobalni radovi dozvoljeni su isključivo u području koje je obuhvaćeno dozvolom i mogu ih izvoditi samo operatori koji su imenovani za obavljanje tih radova.

(2) Odobalni radovi, u području koje je obuhvaćeno dozvolom, ne mogu se obavljati dok Koordinacija ne prihvati izvješće o velikim opasnostima.

(3) Prihvaćanje izvješća o velikim opasnostima od strane Koordinacije ne podrazumijeva nikakav prijenos odgovornosti za velike nesreće s operatora ili vlasnika na Koordinaciju.

(4) Investitor je odgovoran za ispunjavanje zakonskih i ugovorenih obveza od strane operatora ili vlasnika.

(5) Ako Koordinacija utvrdi da operator više ne ispunjava zahtjeve iz ovoga Zakona, o tome obavještava Vladu Republike Hrvatske putem Ministarstva.

(6) Vlada Republike Hrvatske o slučaju iz stavka 5. ovoga članka obavještava investitora, a investitor preuzima odgovornost za izvršavanje preuzetih obveza i bez odgađanja, u roku ne dužem od 30 dana, Vladi Republike Hrvatske predlaže zamjenskog operatora.

(7) Ako investitor u roku propisanom iz stavka 6. ovoga članka ne predloži zamjenskog operatora, odobalni objekti kojim upravlja operator za kojeg je Koordinacija utvrdila da više ne ispunjava zahtjeve iz ovoga Zakona, stavljaju se izvan funkcije.«.

Članak 7.